

## **Procedura reagowania w sytuacjach zachowań agresywnych w Przedszkolu nr 352**

### **Cel procedury**

Celem procedury jest zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim dzieciom i pracownikom przedszkola, minimalizowanie ryzyka wystąpienia przemocy i agresji w środowisku wychowawczym oraz kształtowanie u dzieci postaw prospołecznych i umiejętności rozwiązywania konfliktów w konstruktywny sposób.

Procedura realizuje standardy ochrony małoletnich obowiązujące w przedszkolu, zgodnie z przepisami prawa oświatowego i przepisami o ochronie praw dziecka.

### **Zakres procedury**

Procedura dotyczy reagowania na wszelkie przejawy agresji bezpośredniej i pośredniej, występujące w czasie pobytu dzieci w przedszkolu, w szczególności:

- agresji fizycznej (bicie, kopanie, gryzienie, popychanie, szarpanie, rzucanie przedmiotami, plucie, mocne przytulanie),
- agresji werbalnej (wzywiska, wyśmiewanie, groźby),
- agresji relacyjnej (wykluczanie, namawianie innych do wyrządzenia krzywdy).

Procedura nie dotyczy zachowań autoagresywnych – w takich przypadkach należy wdrożyć odrębne zasady reagowania.

### **Zasady ogólne**

1. Reakcja nauczyciela lub innego pracownika powinna być **natychmiastowa, adekwatna i konsekwentna**.
2. Zachowanie agresywne traktowane jest jako **nieadekwatna forma komunikacji** emocji lub trudności dziecka, a nie przejaw jego złej woli.
3. Każda interwencja powinna przebiegać z poszanowaniem **godności** dziecka i zasad **bezpieczeństwa**.

4. Niezastosowanie procedury może być uzasadnione jedynie w sytuacjach, gdy warunki **uniemożliwiają** jej wdrożenie (np. konieczność natychmiastowego udzielenia pomocy).
5. Wszyscy pracownicy przedszkola są zobowiązani do reagowania na przejawy przemocy i agresji – **brak reakcji oznacza akceptację zachowań niepożądanych**.

### **Etap 1 – Ocena sytuacji**

Pracownik dokonuje szybkiej oceny sytuacji pod kątem bezpieczeństwa:

- Jeśli zachowanie dziecka **zagroża zdrowiu lub bezpieczeństwu** innych osób, nauczyciel przechodzi do etapu 2.
- Jeśli nie ma bezpośredniego zagrożenia, pomija etap 2 i przechodzi do wyjaśnienia sytuacji.

### **Etap 2 – Zapewnienie bezpieczeństwa**

1. Pracownik **separuje dziecko stosujące agresję** od grupy, zapewniając bezpieczeństwo pozostałym dzieciom.
2. Dziecko pozostaje pod opieką pracownika lub – jeśli to konieczne – zostaje **wyprowadzone z sali** do momentu, w którym dziecko odzyska równowagę emocjonalną i przestanie stwarzać ryzyko naruszenia bezpieczeństwa.
3. W przypadku **wielokrotnego stosowania zachowań agresywnych** w ciągu jednego dnia lub ich dużej intensywności nauczyciel:
  - **informuje dyrektora przedszkola,**
  - **kontaktuje się z rodzicami/opiekunami prawnymi** dziecka, wzywając ich do niezwłocznego odbioru dziecka z przedszkola,
  - sporządza **notatkę służbową** z przebiegu zdarzeń.

### **Etap 3 – Rozmowa wyjaśniająca**

1. Po ustabilizowaniu sytuacji pracownik prowadzi **rozmowę z dziećmi zaangażowanymi w konflikt**, dbając o atmosferę bezpieczeństwa i szacunku.
2. W pierwszej kolejności głos zabiera dziecko pokrzywdzone – pracownik uważnie słucha, okazuje wsparcie i upewnia się, że dziecko nie doznało obrażeń.

3. Następnie dziecko, które przejawiało agresję, przedstawia swoją wersję wydarzeń.
4. Pracownik pomaga dzieciom **zrozumieć konsekwencje zachowania** i wspólnie wypracować rozwiązanie sytuacji.
5. Dziecko stosujące agresję **przeprasza wskazując konkretne zachowanie** (np. „Przepraszam, że cię uderzyłem”), a dziecko pokrzywdzone ma prawo zdecydować, czy przyjmuje przeprosiny.
6. W razie potrzeby pracownik proponuje formę **zadośćuczynienia** (np. pomoc w porządkowaniu zabawek, wykonanie rysunku itp.).

#### **Etap 4 – Konsekwencje wychowawcze**

1. W przypadku incydentów **niezagrożających bezpieczeństwu** konsekwencją jest rozmowa, przeprosiny i zadośćuczynienie.
2. W przypadku incydentów **zagrożających bezpieczeństwu**:
  - dziecko przebywa przez pewien czas w „**kąciku wyciszenia**” lub w bezpośredniej bliskości pracownika,
  - pracownik monitoruje zachowanie dziecka i dopiero po ustabilizowaniu emocji pozwala mu wrócić do zabawy w grupie,
  - pracownik może zaproponować dziecku działania **naprawcze** lub zabawy **wyciszające** (np. układanie puzzli, rysowanie),
  - **nie jest** wskazane izolowanie dziecka od rówieśników po ustaniu zagrożenia bezpieczeństwa.

#### **Etap 5 – Dokumentacja i informowanie**

1. Nauczyciel sporządza **notatkę służbową** opisującą przebieg zdarzeń (dzień, godzina, uczestnicy, opis sytuacji, podjęte działania).
2. O incydencie informowani są **rodzice/opiekunowie** oraz – w razie potrzeby – **specjaliści** (psycholog, pedagog specjalny, logopeda).

W przypadku powtarzających się zachowań agresywnych nauczyciel:

- dokonuje **analizy sytuacji wychowawczej dziecka**,
- organizuje **spotkanie z rodzicami**, podczas którego omawia dotychczasowe obserwacje i wspólnie z rodzicami oraz specjalistą opracowuje **kontrakt wychowawczy** (Załącznik 1)

W przypadku utrzymywania się agresji mimo wdrożonych działań, dyrektor przedszkola może (informując o tym rodziców):

- zwołać **zespół ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej**,
- wystąpić do psychologa z **Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 18** z wnioskiem o dokonanie pogłębionej diagnozy dziecka i rodziny i opracowanie zaleceń wspierających rozwój dziecka.

W przypadku podejrzenia, że zachowania agresywne mogą wynikać z sytuacji rodzinnej **zagrożącej dobru dziecka** dyrektor przedszkola występuje do sądu rodzinnego z wnioskiem o wgląd w sytuację dziecka.

### **Postanowienia końcowe**

1. Procedura stanowi element **Standardów Ochrony Małoletnich** obowiązujących w Przedszkolu nr 352.
2. Z treścią procedury zapoznani są wszyscy pracownicy przedszkola.
3. Procedura podlega corocznemu przeglądowi i aktualizacji w przypadku zmian w przepisach prawa lub potrzeb organizacyjnych przedszkola.

## KONTRAKT WYCHOWAWCZY

Przedszkole nr 352

### Dane dziecka

Imię i nazwisko: .....

Grupa: .....

### Strony kontraktu

Rodzice/opiekunowie: .....

Nauczyciel: .....

Specjalista (jeśli dotyczy): .....

### Cel kontraktu:

Wspólne działania przedszkola i rodziców mające na celu ograniczenie zachowań agresywnych dziecka oraz wspieranie jego rozwoju emocjonalnego i społecznego.

### Ustalenia wspólne:

|                                              | Ustalenia                                                                                                     |
|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Oczekiwania wobec dziecka                    | .....<br>.....<br>.....<br>.....<br>.....<br>.....                                                            |
| Formy wsparcia dziecka ze strony nauczyciela | spokojna rozmowa po konflikcie, chwalenie<br>pozytywnego zachowania, pomoc w wyciszeniu się<br>.....<br>..... |

|                                                     |                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Formy wsparcia dziecka ze strony rodziców/opiekunów | rozmowa o emocjach, przypominanie zasad, wspólne chwalenie za dobre zachowanie<br>.....<br>.....                                          |
| Konsekwencje agresywnego zachowania dziecka         | zadbanie o bezpieczeństwo, rozmowa, przypomnienie zasad, działania naprawcze, czas wyciszenia, poinformowanie rodziców,<br>.....<br>..... |
| Konsekwencje pozytywnego zachowania dziecka         | pochwała, naklejka, wspólna zabawa, miłe słowa od rodziców<br>.....<br>.....                                                              |

### Monitorowanie postępów:

Spotkanie podsumowujące po około ..... tygodniach.

Ustalona data: .....

.....  
data

.....  
podpisy rodziców/  
opiekunów prawnych

.....  
podpis nauczyciela

.....  
podpis specjalisty (jeśli dotyczy)